C/2026/4652

23.9.2026

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

EØSU's bidrag til FN's vandkonference 2026: fra den blå EU-pagt og strategien for vandresiliens til en global vandhandlingsdagsorden

(initiativudtalelse)

(C/2026/4652)

Ordfører: **Paul RÜBIG (AT-I)**

Medordfører: **Hervé JEANNIN (FR-Kat. 2)**

Rådgiver	Durk KROL (for ordføreren, Gruppe I)
	Paula Martinelli Vieira da Rosa (for medordføreren, Kat. 2)
Plenarforsamlingens beslutning	23.10.2025
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
	Initiativudtalelse
Kompetence	Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI)
Vedtaget i sektionen	20.5.2026
Vedtaget på plenarforsamlingen	18.6.2026
Plenarforsamling nr.	606
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	182/0/4

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU understreger betydningen af FN's vandkonference, da vandresiliens bør gøres til en selvstændig strategisk prioritet og politik i global sammenhæng, ligesom det er tilfældet på EU-plan. Med den nuværende hastighed vil bæredygtig vandforvaltning ikke være en realitet før 2049. EØSU efterlyser et paradigmeskift fra lineær vandanvendelse til cirkulære systemer, hvor vand anerkendes som et offentligt gode med social, miljømæssig og økonomisk værdi.

1.2. Vand er en strategisk ressource, som danner grundlag for økonomisk udvikling, modstandsdygtighed i samfundet, klimatilpasning og sunde økosystemer. Politikkerne skal fremme effektivitet, investeringer og integreret forvaltning i krydsfeltet mellem vand, energi, råstoffer og fødevarer og støtte omstillingen til et vandintelligent samfund og en vandintelligent økonomi.

1.3. Vand skal behandles som et centralt, tværgående område i alle offentlige politikker. EØSU ønsker en horisontal forvaltningstilgang, der på globalt plan integrerer vand i alle sektorer og forvaltningsniveauer med tværgående inddragelse af civilsamfundet.

1.4. EØSU opfordrer det internationale samfund til i utvetydige vendinger at fordømme angreb på vigtig vandinfrastruktur, som er uundværlig for civile borgeres overlevelse, og anerkende sådanne angreb som en krigsforbrydelse.

1.5. EØSU anbefaler, at der systematisk anvendes en »vandtest« i forbindelse med alle relevante politiske initiativer på EU-plan og globalt plan for at vurdere deres indvirkning på vandressourcerne, vandeffektiviteten og vandresiliensen og sikre sammenhæng med målene for bæredygtig vandforvaltning. Vand er et offentligt gode, og derfor er overkommelige priser på vand for sårbare grupper en forudsætning for at sikre vandretfærdighed.

1.6. EØSU understreger, at opnåelse af vandresiliens kræver en grundlæggende adfærdsændring i alle samfundets sektorer. Væsentlige elementer i denne omstilling omfatter en reduktion af forbruget og forureningen, sikring af forsyningen, modernisering af infrastrukturen, fremme af genbrug, tilpasning af landbrugs- og industripraksis, styrkelse af klimatilpasnings- og -modvirkningsforanstaltninger og bevarelse og genopretning af vådområder ([1]) for at forbedre vandlagringen og vandbindingen (herunder naturbaserede løsninger).

1.7. Hvis vi skal opnå vand- og klimaresiliens, kræver det genopretning af økosystemer og naturlig vandbindingskapacitet. Naturbaserede løsninger, herunder vådområder, bør anerkendes som kritisk infrastruktur for vandresiliens, udbredes i stor skala ([2]) og indgå i alle dialoger.

1.8. Der er i høj grad brug for øgede investeringer, men offentlige ressourcer vil ikke alene være tilstrækkelige. EØSU efterlyser en udfasning af miljøskadelige subsidier samt stærkere og tydelige grundforudsætninger for mobilisering af private investeringer, herunder gennem evidensbaserede risikovurderinger og risikodelingsmekanismer. Der bør anvendes tilgange med blandet finansiering, som mobiliserer offentlig og privat kapital og støtter en solid pipeline af rentable projekter under verdensmål 6 for bæredygtig udvikling. Erfaringerne viser, at drikkevandsforsyning fra den offentlige sektor er en god løsning for borgerne, da den offentlige sektor er interesseret i, at der er en bæredygtig offentlig infrastruktur. Finansieringen af drikkevands- og spildevandstjenester bør derfor primært komme fra offentlige midler, og der bør ikke lægges afgifter på vand.

1.9. Hvis man skal opnå en sikker vandforsyning, kræver det økonomisk bæredygtige tjenesteudbydere og etiske og inklusive lovgivningsmæssige rammer, der fremmer bæredygtighed, effektivitet, omkostningsdækning og benchmarking af præstationer, samtidig med at der sikres prisoverkommelighed og universel adgang.

1.10. EØSU efterlyser mere støtte til vand, sanitet og hygiejne gennem integrerede klimaresiliente tilgange, der kombinerer udvikling, forvaltning og kapacitetsopbygning på infrastrukturområdet, og hvor man er særligt opmærksom på sårbare og marginaliserede samfundsgrupper. Hvis der opstår konflikt om anvendelsen af vand, mener EØSU, at drikkevandsforsyning bør prioriteres.

1.11. Vandløbsoplande bør være den primære enhed for vandforvaltning, -planlægning og -analyse, herunder i grænseoverskridende sammenhænge. Interessentplatforme på vandområdeniveau bør støtte koordineret beslutningstagning, dataudveksling og ressourceallokering for at forbedre den fælles vandforvaltning, ikke mindst gennem anvendelse af digitale værktøjer og videndeling.

1.12. EØSU opfordrer til, at omstillingen til et vandintelligent samfund fremskyndes, herunder ved at man fremmer svampebyer, øger genbruget af vand, mindsker lækager og omlægger spildevandsbehandlingen til ressourcegenvindingssystemer.

1.13. EØSU slår til lyd for, at der fastsættes globale mål om at forbedre vandeffektiviteten med mindst 10 % frem mod 2030 og med henblik på i samme periode at opnå en betydelig forøgelse af niveauet for genbrug af vand på tværs af alle sektorer. Disse vurderinger bør understøttes af klare indikatorer, så man kan holde øje med fremskridtene.

1.14. Digitalisering med pålidelige, tilgængelige og interoperable data- og AI-systemer er afgørende for at forbedre gennemsigtigheden, resultaterne og beslutningstagningen. Globale overvågningsrammer bør omfatte alle brugere og alle anvendelsesformål med udgangspunkt i princippet om det rette vand til det rette formål.

([1]) Vådområder defineres i Ramsarkonventionen om vådområder (1971) som områder med marsk, kærmose, tørveområder eller vandområder, hvad enten de er naturlige eller kunstige, permanente eller midlertidige, med vand, der er stillestående eller strømmende, fersk-, brak- eller saltvand, herunder havområder, hvis dybde ved lavvande ikke overstiger seks meter.

([2]) EØSU's udtalelse om »EU's strategi for vandresiliens og den europæiske integrerede ramme for klimaresiliens og risikostyring« (EUT C, C/2026/3223, 2.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3223/oj).

1.15. EØSU anbefaler, at der udvikles harmoniserede indikatorer, overvågningsmekanismer og rapporteringsrammer baseret på indikatorerne fra Den Meteorologiske Verdensorganisation (WMO) ([3]) for at følge de fremskridt, der gøres med hensyn til vandresiliens, og sikre ansvarlighed på EU-plan og globalt plan.

1.16. EØSU understreger, at det er vigtigt at øge offentlighedens opmærksomhed om udfordringerne på vandområdet og forbedre kommunikationen herom. Civilsamfundet bør informeres og inddrages aktivt i beslutningsprocesserne for at fremme adfærdsændringer og det kollektive ansvar.

2. **Generelle bemærkninger**

2.1. **Vand til mennesker:** menneskers ret til vand og sanitet — også personer i sårbare situationer — for at skabe sunde, bæredygtige og vandintelligente samfund og økonomier. Vand er et offentligt gode, der skal beskyttes og forsvares. I overensstemmelse med vandrammedirektivet og traktaterne bør det ikke behandles som alle mulige andre handelsvarer.

2.1.1. Adgang til vand og sanitet er en grundlæggende menneskerettighed, som det understreges i De Forenede Nationers pagt og den blå EU-pagt. Adgang til sikkert drikkevand skal være en umistelig rettighed for alle, som giver hver eneste person mulighed for at leve et værdigt liv. Alligevel var der i 2024 stadig mere end 2,2 milliarder mennesker, som ikke havde adgang til sikkert forvaltet drikkevand. EØSU understreger, at vand ikke må reduceres til en handelsvare eller et rent finansielt aktiv, men skal anerkendes ved dets sociale, miljømæssige og økonomiske værdi. Vandfattigdom er en trussel mod demokratiet og freden. Denne tilgang bør være retningsgivende for alle nationale og internationale politikker vedrørende vandforvaltning.

2.1.2. Det er afgørende for den menneskelige værdighed og for en bæredygtig udvikling at sikre universel adgang til vand, sanitet og hygiejne. EØSU efterlyser yderligere støtte til partnerlandene gennem integrerede, klimaresiliente tilgange, der kombinerer infrastrukturudvikling med naturbaserede løsninger og naturbaseret forvaltning og kapacitetsopbygning, navnlig for sårbare samfundsgrupper, og som bidrager til omstillingen til et vandintelligent samfund på globalt plan. Den tredobbelte verdensomspændende krise ([4]) forværrer i stadig stigende omfang udfordringerne på vandområdet. Det gælder bl.a. tørke, oversvømmelser, faldende grundvandsressourcer og forringelse af økosystemerne ([5]). Bæredygtig og vandintelligent forvaltningspraksis bør fremmes for at nå verdensmål 6 og beskytte de grundlæggende menneskerettigheder. Langsigtede løsninger bør fokusere på at styrke de lokale økosystemer, genoprette den naturlige vandbinding, modernisere vandinfrastrukturen og forbedre forvaltningen for at undgå at fordrive hele befolkningsgrupper. Løsningerne bør reducere forureningen ved kilden, forbedre den lokale vandtilgængelighed og forvaltningen af lokale ressourcer, genoprette økosystemer og forhindre kommercialisering af vand.

2.1.3. EØSU gentager sin efterlysning i den blå EU-pagt af en fælles tilgang til vandfattigdom og mener, at der bør fastlægges retningslinjer for overvågning af adgangen til økonomisk overkommelige vand- og sanitetstjenester af høj kvalitet, hvor der kigges på forskellige muligheder, foretages konsekvens- og risikovurderinger og en løbende evaluering i hele deres levetid. Udvalget understreger, at der er brug for en retfærdig ressourcefordeling, anvendelse af princippet om, at forureneren betaler, og et stærkt offentligt lederskab for effektiv vandforvaltning, som skaber fremskridt inden for landbrug, industri og sundhed til gavn for de lokale samfund.

2.1.4. Vandområdet bør integreres i alle sektorer og politikområder. Myndighederne oplever et stigende pres som følge af klimachok, tab af biodiversitet og forurening, urbanisering og stigende krav fra landbruget og industrien, samtidig med at de skal håndtere et stigende behov for investeringer. Disse udfordringer påvirker vandsystemerne og alle former for indkomstmuligheder.

2.1.5. Videnskab og teknologi er afgørende i forhold til udformningen af vandforvaltningen og med hensyn til at sikre adgang til drikkevand. EØSU understreger, at pålidelige og tilgængelige data og digitale systemer forbedrer gennemsigtigheden, risikoforebyggelsen og resultaterne af vandforvaltningen. Udvalget slår til lyd for at anvende data som grundlag for beslutningstagningen, baseret på en forsigtighedstilgang.

([3]) Se *State of Global Water Resources 2024*, som indeholder standardiserede, videnskabeligt baserede hydrologiske indikatorer, der kan støtte overvågningen af vandresiliens.
([4]) Klimaforandringer, tab af biodiversitet og forurening.
([5]) EØSU's udtalelse om »EU's strategi for vandresiliens og den europæiske integrerede ramme for klimaresiliens og risikostyring«.

2.1.6. Alle de nødvendige foranstaltninger, herunder nye teknologier, skal tages i brug for at sikre bæredygtig vandforvaltning. De vandintensive industrier og landbruget bør organiseres på en sådan måde, at vandforbruget reduceres, og genbrug af vand forbedres.

2.1.7. I forbindelse med væbnede konflikter er vandinfrastruktur i stigende grad blevet et mål, hvilket truer menneskers ret til vand og sanitet og underminerer den regionale stabilitet med deraf følgende konsekvenser, som vil vare ved i årtier. Disse handlinger bør fordømmes klart og tydeligt og underlægges internationale ansvarlighedsmekanismer. EØSU opfordrer det internationale samfund til utvetydigt at anerkende, at angreb på vigtig vandinfrastruktur, som er uundværlig for civilbefolkningens overlevelse, udgør en krigsforbrydelse og skal fordømmes.

2.1.8. EØSU understreger, at opnåelse af vandresiliens og sunde økosystemer kræver øget offentlig opmærksomhed og bedre kommunikation om udfordringerne på vandområdet ([6]). Øget inddragelse af forbrugere og interessenter og større gennemsigtighed er afgørende for at fremme adfærdsændringer og støtte omstillingen til et vandintelligent samfund.

2.2. **Vand for velstand:** fremhæve værdien af vand gennem politikker, der skaber klare regler for effektivitet og investeringer, krydsfeltet mellem vand, energi, råstoffer og fødevarer, fremme af integreret og bæredygtig forvaltning af vandressourcer og spildevand, effektiv vandanvendelse på tværs af sektorer og økonomisk, miljømæssig og social udvikling. I den forbindelse er der brug for betingelser vedrørende vand.

2.2.1. EØSU understreger, at vand er afgørende for den globale økonomi, miljøet og den samfundsmæssige trivsel, og opfordrer til et globalt skift med hensyn til, hvordan vand værdiansættes og anerkendes som en vigtig del af samfundets velfærd, jf. *Den fornyede opfordring til en blå EU-pagt*. I EU lider 29 % af arealerne allerede under vandknaphed, og det anses for sandsynligt, at efterspørgslen efter vand fra nøgleindustrier vil tredobles frem mod 2030 ([7]). Det er tydeligt, at det haster med en integreret forvaltning af vandkredsløbet, ikke mindst i lyset af den europæiske strategi for vandresiliens.

2.2.2. EØSU understreger, at EU er nødt til hurtigst muligt at stille sig i spidsen for håndteringen af den tredobbelte verdensomspændende krise og de globale vandproblemer. Vandresiliens rækker ud over klima- og miljøpolitikker. Vand- og klimaresiliens styrker imidlertid gensidigt hinanden og skal håndteres under ét, når der findes indbyrdes forbindelser. Ti år efter at 2030-dagsordenen blev lanceret, har 2,2 milliarder mennesker stadig ikke adgang til sikkert forvaltet drikkevand, og 3,4 milliarder har ikke adgang til sikkert forvaltet sanitet. Med den nuværende hastighed vil bæredygtig vandforvaltning ikke være en realitet før tidligst i 2049. Disse forskelle udgør en risiko for velfærden, stabiliteten og den menneskelige udvikling og bør prioriteres i EU's globale vandforvaltning og frem mod FN's vandkonference 2026.

2.2.3. Vandstress indebærer en strukturel og samfundsmæssig begrænsning. Tabet af denne knappe og ekstremt vigtige ressource udgør en risiko for den økonomiske effektivitet, for energiforbruget og for hele vandværdikæden. EØSU støtter den globale udvidelse af princippet om »vandeffektivitet først« i industrielle strategier. Denne omstilling kræver, at tilgangen ændres fra lineære vandanvendelsesmodeller til cirkulære vandsystemer baseret på princippet om at bruge det rette vand til det rette formål.

2.2.4. EØSU understreger, at det er en forudsætning for en vandintelligent økonomi, at der er adgang til søgbare, tilgængelige, interoperable og genanvendelige data. Udvalget gentager med bekymring sin opfordring til en blå EU-pagt og fremhæver sin udtalelse om den europæiske strategi for vandresiliens ([8]), hvori det påpeges, at der mangler sammenhængende statistikker på EU-plan om vandforsyning og vandforbrug efter type. Der er behov for global intelligent dataopsamling og interoperable dataområder, og alle vandbrugere bør indgå i de globale overvågningsrammer.

([6]) EUT C, C/2024/6880, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6880/oj.

([7]) Nøgleindustrier omfatter datacentre, produktion af halvledere og batterier samt brint (Water Europe 2024, Socio-Economic Study on the Value of the EU Investing in Water).

([8]) EUT C, C/2026/35, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/35/oj.

2.2.5. EØSU opfordrer derfor til, at man indfører følgende vejledende principper:

— **Mainstreaming:** Vand bør behandles som et permanent strategisk, tværgående emne i alle politik-, forvaltnings- og investeringsinstrumenter. Vand er ikke kun afgørende for sunde økosystemer og klimatilpasning. Der er også tale om det vigtigste råstof for vores samfund og økonomier i tråd med menneskers ret til vand.

— **Udrulning af teknologier til at opnå effektivitet og mindskning af forureningen:** Politikker og teknologier, der fremmer vandeffektivitet og -genbrug og mindsker forureningen, bør fremskyndes i overensstemmelse med princip 16 i den blå EU-pagt. Dette bør kombineres med forvaltningsrammer og kompetencepolitikker, som støtter udrulningen, samt mere støtte til EIT Water.

— **Forenelighed med industri- og landbrugsstrategien:** Vandresiliens og -betingelser bør integreres i de globale finans- og industripolitikker. EØSU fremhæver sin efterlysning af en blå EU-pagt, hvorigennem vand bør behandles som en grundlæggende del af EU's industristrategi, landbrug og borgerrettigheder og bør afspejles i EU's optræden udadtil. Der bør anbefales en afbalanceret tilgang til menneskers, landbrugets og industriens anvendelse af vand på globalt niveau. Det må ikke føre til en svækkelse eller forringelse af EU's og de globale miljømæssige og økonomiske mål, herunder målene i vandrammedirektivet, når de bureaukratiske byrder reduceres. Skulle der opstå konflikt om anvendelsen, skal adgangen til drikkevand under alle omstændigheder gives førsteprioritet.

— **Cirkulær vandøkonomi:** EØSU gentager sin opfordring til en samlet strategi for øget genbrug af vand ([9]), som i øjeblikket kun udgør 2,4 % i EU. Ordninger for udvidet producentansvar bør styrkes under hensyntagen til omkostningerne for forbrugerne.

— **Adgang til vand og overkommelige priser:** EØSU anbefaler, at det sikres, at adgangen til vand ikke bliver for dyr, og at det gøres til en prioritet at garantere en sådan adgang for sårbare personer og regioner, og for at støtte liv.

— **Demokratisk vandforvaltning:** EØSU understreger, at der er behov for inklusive og gennemsigtige vandforvaltningssystemer. Vandkooperativer er gode eksempler på fællesskabsbaserede forvaltningsmodeller, der kombinerer effektivitet med forvaltning i offentlighedens interesse.

— **Vand i forbindelse med offentlige indkøb:** EØSU mener, at vandforsyningen er et offentligt gode, da den fokuserer på gode og prismæssigt overkommelige tjenester af høj kvalitet. Udvalget anbefaler endnu en gang ([10]), at der indføres en »gylden regel« for investeringer i offentlig infrastruktur for at sikre produktiviteten og kommende generationers sociale og økologiske velfærd.

2.3. **Vand til planeten:** klima, biodiversitet, forurening, ørkendannelse, miljø, kilde-til-hav, modstandsdygtighed samt katastrofeberedskab og reduktion af katastroferisici.

EØSU fremhæver princip 2, 3 og 6 i erklæringen om en blå EU-pagt, som bør udgøre en vigtig del af vandpolitikkerne for at sikre overensstemmelse med verdensmålene for bæredygtig udvikling, miljølovgivningen (kvalitet) og det indre marked (kvantitet). I overensstemmelse med kilde-til-hav-tilgangen bør man fremme sammenhængen mellem vand- og havpolitikker og integrere forvaltningsrammerne for at tackle udfordringerne. Det bør anerkendes, at vandsikkerhed spiller en helt afgørende rolle og udgør en søjle i strategien for en beredskabsunion og i alle tiltag vedrørende modstandsdygtighed ([11]).

([9]) EUT C, C/2025/107, 10.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/107/oj.
([10]) Se f.eks. EUT C 486 af 21.12.2022, s. 185, EUT C 486 af 21.12.2022, s. 67 og EUT C 75 af 28.2.2023, s. 102, osv.
([11]) EUT C, C/2026/42, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/42/oj..

2.3.1. Jorden er en unik kilde til liv. Vand er kernen i den tredobbelte verdensomspændende krise. Befolkningstilvækst og ikkebæredygtige produktions- og forbrugsmønstre har forstærket konsekvenserne af klimaforandringerne, vandrelaterede katastrofer og industriforureningen, herunder med persistente forurenende stoffer såsom per- og polyfluoralkylstoffer (PFAS). EØSU slår fast, at konsekvenserne af klimaforandringerne og tabet af biodiversitet er velkendte ([12]), og at der er brug for en øjeblikkelig indsats for at forbedre vandforvaltningen og modstandsdygtigheden over for klimaforandringer, hvis man som en integreret del af den internationale miljøbeskyttelsesindsats og genopretningspolitikkerne skal forhindre og reducere vandforureningen.

2.3.2. De nuværende omkostninger ved vandforurening er langt større end de investeringer, der er brug for til forebyggende foranstaltninger. Der findes god praksis inden for afhjælpende foranstaltninger overalt i verden, herunder omfattende programmer for genopretning af økosystemer i tørre regioner og strategiske investeringer i vandoverførsels- og -lagringsinfrastruktur, der kan afhjælpe regionale ubalancer.

2.3.3. En løsning må dog ikke udvikle sig til et problem. Flere lande er i færd med at afhjælpe deres mangel på drikkevand ved at afsalte havvand. EØSU slår til lyd for, at mineraler adskilles fuldstændigt fra havvandet og genanvendes til andre formål ([13]), i stedet for at der skabes nye former for forurening, som i sidste ende ødelægger miljøet ([14]).

Udvalget efterlyser også andre måder til at sikre, at der er vand til rådighed, f.eks. fremme af cirkulære vandsystemer og multiple eller ukonventionelle vandforsyningsløsninger. Skræddersyede løsninger bør prioriteres. Overvågningen af spildevandsudledning og vandkvalitet er blevet begrænset, genopretningen af infrastruktur er blevet forsinket, og de miljømæssige, sundhedsmæssige og samfundsmæssige risici er stigende.

2.4. **Samarbejde omkring vand:** grænseoverskridende og internationalt samarbejde om vand, herunder videnskabeligt samarbejde, og inklusiv forvaltning.

2.4.1. Det grænseoverskridende samarbejde giver stadig ikke tilfredsstillende resultater. FN's rapport om verdensmålene for bæredygtig udvikling viser, at ud af de 153 FN-medlemsstater, der deler grænseoverskridende vandområder, har kun 43 operationelle ordninger, der dækker disse fælles vandområder ([15]). EØSU påpeger, at inklusiv og retfærdig forvaltning og grænseoverskridende samarbejde er afgørende for at opnå et vandintelligent samfund og sikre fred, stabilitet og modstandsdygtighed.

2.4.2. Regionale samarbejdsplatforme, herunder vandområdeorganisationer og reguleringsnetværk, der fungerer som forum for offentlige myndigheder, landbrug, industri, finansielle institutioner og forskningsinstitutter, kan spille en afgørende rolle med hensyn til at omsætte globale forpligtelser til regionale tiltag. En styrkelse af disse platforme kan øge udvekslingen af viden, den politiske koordinering og investeringsparatheden.

2.4.3. EØSU gentager sin holdning til blåt diplomati ([16]) og understreger, at vandknaphed og vandrelaterede risici udgør en voksende trussel mod den internationale fred og stabilitet, idet vand bliver et instrument for både fred, demokrati og udvikling og for krig og konflikt. Samarbejde om vand skal være en søjle i EU's optræden udadtil og ikke blot en biting.

2.4.4. EØSU understreger, at krydsfeltet mellem vand, fred, demokrati og sikkerhed er ekstremt vigtigt, og konstaterer, at vandinfrastrukturen er udsat for stigende risici i form af konflikter, cyberangreb, sabotage og ekstremt vejr. Udvalget anbefaler, at man forbedrer beskyttelsen af vandinfrastrukturen, herunder også naturlig vandinfrastruktur, inden for bredere sikkerhedsrammer ved hjælp af risikovurderinger, standarder for modstandsdygtighed, beredskabsplanlægning og forbedret samarbejde mellem civil-, vand- og forsvarsmyndigheder for at sikre kontinuiteten af væsentlige tjenester under kriser.

([12]) IPCC AR6 Sammenfattende rapport (SYR).
([13]) EUT C, C/2026/2542, 22.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2542/oj..
([14]) Sea4Value-projektet, som udvikler og implementerer teknologier til genvinding af mineraler og metaller fra afsaltningsbassiner for havvand, er en god praksis at kopiere.
([15]) https://www.verdensmaalene.dk/verdensmaal/maal-6.
([16]) EUT C, C/2023/862, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/862/oj.

2.4.5. EØSU bemærker, at udvalget i sin udtalelse om blåt diplomati udpeger Global Gateway som et relevant redskab til fremme af internationale samarbejdsstrategier om vand og sanitet i forbindelse med prioriteringen af verdensmål 6. Global Gateway bør styrke EU's position i det globale vanddiplomati. Vandområdet bør integreres i hele Global Gateways søjlestruktur, som skal støtte forskningsdiplomati, grænseoverskridende forvaltning, bæredygtig vandinfrastruktur, forvaltningsreformer og digitale vandløsninger i partnerlande. Global Gateway-søjlen for uddannelse og færdigheder bør udnyttes i EU's optræden udadtil ved at støtte videnoverførsel og kapacitetsopbygning. Ved at kæmpe for den globale vanddagsorden (herunder partnerskaber som Water4All-partnerskabet og kommende vådområdepartnerskaber) kan Europa desuden fremme innovation og samarbejde på verdensplan.

2.4.6. EØSU opfordrer FN til at fremhæve betydningen af inklusiv forvaltning og inddragelse af interessenter i gennemførelsen af verdensmålene og i forbindelse med vandforvaltning. Navnlig kan forskellige foranstaltninger bidrage til at fremskynde opfyldelsen af verdensmål 6. Eksempelvis kan man gøre vand til en global prioritet, gøre en større indsats for i samarbejde med FN's rapportør om menneskers ret til vand at mobilisere FN's partnere som led i *det internationale årti for handling (2018-2028)* og opbygge partnerskaber med andre, ikkestatslige organisationer såsom Det Verdensøkonomiske Forum, der har udnævnt 2026 til vandets år ([17]).

2.4.7. Unge fagfolk spiller en afgørende rolle i fremtidens vandforvaltning. EØSU anerkender betydningen af at styrke den næste generation af fagfolks stilling på vandområdet gennem lederskabsprogrammer og kapacitetsopbyggende initiativer. I overensstemmelse med UNESCO's strategi for unge i vandsektoren bør der gøres en større indsats for at inddrage unge i vandforvaltning, dialoger om vand og innovationsøkosystemer.

2.5. **Vand i multilaterale processer:** verdensmål 6, 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og tiden derefter og globale initiativer til genbrug og lagring af vand. FN's generalforsamlings erklæring om vand fra 2010 bør komme i forreste række i forbindelse med EU's krav til FN's vandkonference i 2026.

Som nævnt i erklæringen om en blå pagt bør det med blåt diplomati lykkes at få indgået en global aftale om vandresiliens og få fastlagt en tilgang til genoprettelse af det globale vandkredsløb. I den henseende er det nødvendigt hurtigt at få gennemført internationale aftaler såsom 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, Parisaftalen, den globale Kunming-Montreal-ramme for biodiversitet og FN-traktaten om det åbne hav.

2.5.1. EØSU opfordrer til, at der fastlægges internationale politikker, som sikrer både princippet om, at forureneren betaler, og forsigtighedsprincippet med det formål at bekæmpe forurening direkte ved kilden og genoprette det ødelagte vandkredsløb. En sådan tilgang sikrer, at drikkevandsforsyningen og spildevandshåndteringen bliver ved med at være økonomisk overkommelige, og tager højde for, at det altid er forbrugerne, som betaler prisen for ikke at gribe ind over for forurening.

2.5.2. Multilateralisme er et vigtigt redskab i forbindelse med ressourceknaphed, håndtering af usædvanlige vejrforhold (oversvømmelser og tørke), ulige fordeling af ressourcer blandt brugerne og tab af ressourcer samt affald.

2.5.3. Vandløbsoplande bør være den primære enhed for analyse, planlægning og beslutningstagning, herunder i grænseoverskridende sammenhænge, og samarbejdet mellem lande, regioner, brugere og erhvervssektorer bør fremmes, som fastsat i den blå EU-pagt. EØSU anbefaler, at interessentplatforme for vandopløbslande kortlægger vandressourcerne og indsamler de bedste casestudier for at forbedre den fælles vandforvaltning, navnlig gennem brug af digitale værktøjer og videndeling. Udvalget støtter en tværgående inddragelse af civilsamfundet i vandforvaltningen.

2.5.4. Digitale teknologier såsom satellitovervågning, interoperable datasystemer og digitale tvillinger kan i væsentlig grad forbedre forvaltningen og overvågningen af vandområder, forbedre beredskabet og støtte evidensbaseret beslutningstagning.

([17]) https://www.weforum.org/stories/2026/01/what-is-blue-davos-everything-you-need-to-know/.

2.6 Investeringer i vand: finansiering, teknologi og innovation, kapacitetsopbygning, vandintelligent økonomi.

2.6.1. Der er behov for kraftigt øgede investeringer og langt flere innovationstiltag for at opbygge en vandsikker fremtid for alle frem mod 2030. Som anført af FN befinder vi os lige nu i en tid med et globalt vandsammenbrud ([18]), hvilket understreger, at det er ekstremt vigtigt at anerkende, at vand er en opstrømssektor, og at der er behov for en systemisk omstilling af de finansielle systemer for at kunne håndtere dette vandsammenbrud. Der skal derfor tilvejebringes de nødvendige finansielle vilkår ved hjælp af både offentlig og privat finansiering og alternative finansielle ressourcer for at lukke investeringsgabet og sikre langsigtet forsyningssikkerhed. EØSU bemærker imidlertid, at finansielle ressourcer ikke alene er tilstrækkelige til at løse de globale udfordringer på vandområdet, men at der er brug for større effektivitet, bedre forvaltningspraksis og optimering af de eksisterende systemer. EØSU går derfor ind for gradvise fremskridt i retning af vandeffektivitet på mindst 10 % i 2030 og 20 % i 2040 i alle større vandforbrugende sektorer i områder, hvor det er nødvendigt.

2.6.2. Opnåelse af vandsikkerhed kræver finansielt bæredygtige tjenesteudbydere, der er i stand til at vedligeholde og opgradere infrastrukturen. De lovgivningsmæssige rammer bør derfor fremme omkostningsdækning, incitamenter til effektivitet og benchmarking af præstationer samt fremme af princippet om, at forureneren betaler, samtidig med at der sikres prisoverkommelighed og social lighed.

2.6.3. Ved at investere i vand investerer man i beredskab og i samfundsmæssig, demokratisk og økonomisk modstandsdygtighed, samtidig med at der sikres vandsikkerhed, vandbæredygtighed og vandresiliens. På globalt plan vil der være et infrastrukturhul på 6,5 bio. EUR i 2040 ([19]). De offentlige udgifter til vand i udviklingslandene beløber sig til 0,24 % af BNP, mens private investeringer dækker mindre end 2 % af vandinvesteringerne i lav- og mellemindkomstlande. Underinvestering og »business as usual«-finansieringsmodeller er uforenelige med opnåelsen af en vandintelligent økonomi. Erfaringerne viser, at drikkevandsforsyning fra den offentlige sektor er en god løsning for borgerne, industrien og landbruget. Vand er et offentligt gode ligesom sol og vind. Vand er det vigtigste råstof i verden.

2.6.4. EØSU påpeger, at begrænsningerne for investeringer i vand ikke blot handler om mangel på kapital og lave investeringsafkast. Lovgivningsusikkerhed, begrænset projektforberedelseskapacitet og miljøer, hvor de rette forudsætninger ikke er til stede, lægger en dæmper på både den offentlige og den private finansiering. Udvalget understreger, at det er vigtigt at opbygge kapacitet, begrænse risiciene og sikre innovation for at skabe en solid pipeline af rentable projekter under verdensmål 6 for bæredygtig udvikling. Finansieringsveje, der forener offentlig og privat kapital, bør fremmes for at sikre, at investeringer omdannes til målbare resultater for så vidt angår modstandsdygtighed. Europas bidrag til FN's vandkonference bør udtrykkeligt handle om investeringsparathed og søge at kopiere investeringsacceleratoren for vandresiliens internationalt.

2.6.5. Omkostningerne ved ikke at handle bør medregnes i beslutnings- og investeringscasestudier for offentlige, private og andre finansieringskilder. Det må erkendes, at der er behov for blandet finansiering, ESG-relaterede instrumenter, naturkreditter og alternative finansieringskilder såsom finansiering, der er knyttet til modstandsdygtighed, med gennemsigtige parametre, rapportering og integritet for at beskytte forbrugerne og samtidig muliggøre modstandsdygtige investeringer. Investeringspipelines bør systematisk omfatte naturbaserede løsninger, herunder vådområder, som rentable aktiver, der leverer mange fordele.

Bruxelles, den 18. juni 2026.

Séamus BOLAND
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

([18]) World enters era of »global water bankruptcy« | UN News.
([19]) ID (f) Investments for Water — Stakeholder Think Piece.docx.